

Владислав ПРИСТАШ

*Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Уляна Ханас
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

м. Ужгород

РОЛЬ КАДРІВ В КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Обов'язковою умовою функціонування будь-якої підприємницької структури є поєднання трудових ресурсів із засобами виробництва, яке забезпечує процес діяльності.

Трудові ресурси підприємства – це кадровий персонал, що виступає як сукупність працівників різних професійно-кваліфікаційних груп, зайнятих на підприємстві. Вони є активною частиною ресурсного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності.

Від трудових ресурсів підприємства варто відрізнити його кадровий потенціал, який виступає як сила (можливість), закладена в ресурсах. Кадри підприємства - це сукупність постійних працівників, які отримали необхідну професійну підготовку і/або мають досвід практичної роботи [1, с. 133].

Підвищення ефективності підготовки кадрів у сфері туризму значною мірою обумовлено взаємозв'язками з практичною діяльністю, технологічними процесами сучасної туристичної індустрії. Програми навчання та проєктування навчальних матеріалів повинні враховувати особливості туристичного ринку, реагувати на його динаміку, а також повинні бути зорієнтовані на функції туристської організації на ринку туристичних послуг.

Вивчаючи міжнародний та вітчизняний досвід, можна стверджувати, що робота фахівця у сфері туризму полягає не лише у вивченні менеджерських дисциплін. Кваліфікований працівник сфери туризму повинен бути обізнаним у соціальних, гуманітарних, культурологічних, історичних, правових, естетичних, рекреаційних, екологічних, економічних та інших аспектах знань, володіти іноземними мовами, сучасними комп'ютерними інформаційними технологіями.

Туризму необхідний фахівець, який має достатні знання, уміння і навички з формування, просування та реалізації туристичного продукту – туру. Комплекс знань, умінь і навичок фахівців формується на рівні туризмознавця (рис. 1) [2].

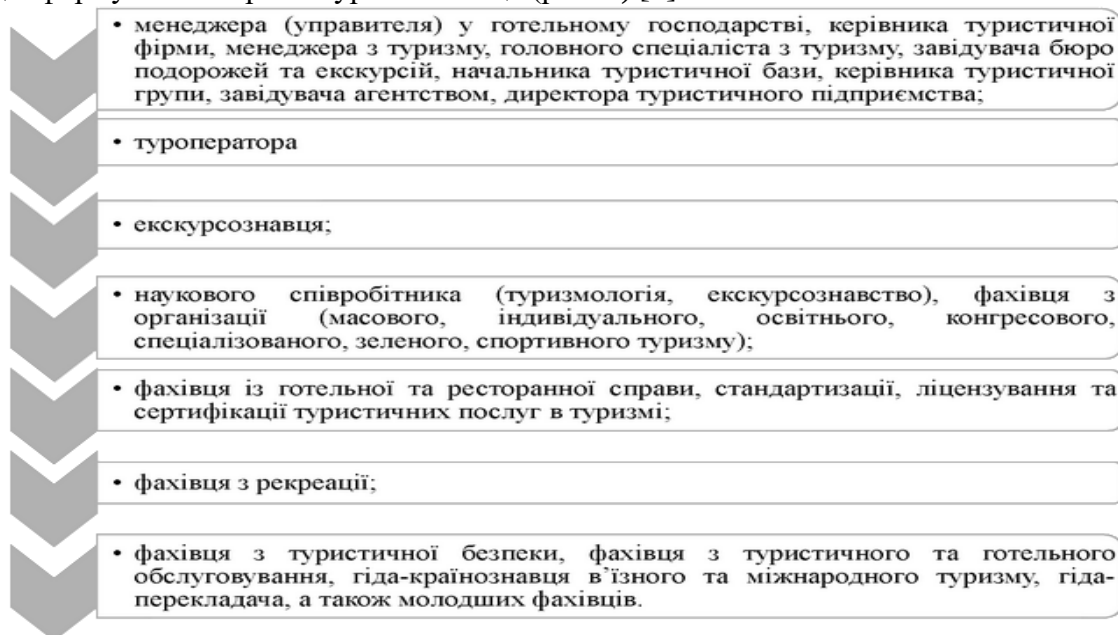


Рис. 2. Комплекс знань, умінь і навичок фахівця з туризму [2]

Важливість знань туризмознавця – як кваліфікованого працівника буде полягати в стабільній роботі того чи іншого туристичного підприємства його організації, менеджменту та подальшої гнучкості, інноваційності перед викликами, що породжує кон'юнктура ринку. Туризмознавець і створює той бренд і образ туристичного підприємства, що і створює попит на його послуги. Тому вважаємо, що основу конкурентоспроможності складає кваліфікований персонал (адміністратори, менеджери, турагенти, туроператори, директори курортів вебфахівці тощо), а доповнює його функції вже некваліфікований (прибиральники, касири, сортувальники, доглядальники, покоївки, швейцари тощо). Зазвичай, фахівці в туризмі володіють знаннями ведення документно-облікової роботи та фінансовими операціями.

У цьому випадку, на наш погляд, об'єктивно економічний контекст категорії «конкуренція» доповнюється сьогодні контекстом організаційним, маркетинговим. Тобто сутність категорії розглядається залежно від області наукових або практичних інтересів фахівців. При характеристиці конкуренції на первинному рівні підприємств функціональне спрямування управлінської діяльності (загальний менеджмент, фінансовий, інвестиційний, маркетинговий, операційний та ін.) обумовлюють зміну пріоритетів, акцентів у визначенні цілей боротьби на ринку між приватними й колективними товаровиробниками.

Так, наприклад, професор Мочерний С.В. справедливо виділяє поняття «конкуренція в маркетингу», зміст якого полягає у змаганні за споживача на конкурентному ринку товарів та послуг, орієнтованого на максимальне задоволення потреб споживачів і отримання прибутку [4, с. 98-99]

Повертаючись до чинників впливу, розглянемо кадрову групу – внутрішні (ендогенні) фактори, вони зароджуються в процесі діяльності самого підприємства. Підприємство може впливати на інтенсивність прояву цих факторів, тому йому потрібно керувати цими факторами, щоб вони давали позитивний ефект для підприємства. Так само існують різні підходи до виокремлення внутрішніх чинників конкурентоспроможності.

Зокрема, Н. Грицишин до внутрішніх чинників зараховує такі:

- діяльність керівництва та апарату управління підприємства, організацію та виробничу структуру, професійний та кваліфікований рівень керівних кадрів;
- систему технологічного оснащення;
- ресурси;
- збут продукції.

А О. Кривешко пропонує відносити до внутрішніх факторів:

- систему управління;
- фінансове забезпечення;
- виробничі потужності та виробничий потенціал;
- інновації; доступ до якісних і дешевих ресурсів.

Сучасні тенденції у розвитку чинників конкурентоспроможності вивчав В.М. Бабко та дійшов висновку, що ключовими характеристиками фірм-лідерів, що забезпечують їм конкурентні переваги, є такі:

- наявність власної ринкової ніші;
- контроль і підтримання високої якості; інновації;
- партнерство;
- швидкість дій, мобільності та мінливості кон'юнктури ринку;
- кваліфікація персоналу;
- міжнародна діяльність;
- мала величина підприємств [3, с. 131 -132].

Отже, кадри підприємства відіграють вагому роль у створенні та покращенні конкурентоспроможності туристичного підприємства. При цьому авангардна частина кадрів, які забезпечують успіх підприємства – це кваліфіковані фахівці-управлінці, що володіють необхідними сучасними туризмознавчими знаннями, навичками та вміють їх використовувати

в організаційно-виробничих процесах, а також здатні успішно реагувати на мінливу кон'юнктуру ринку.

Список використаних джерел:

1. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 221 с.
2. Лук'янець А. В. Підготовка туристичних кадрів. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип.25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/259/247> (дата звернення: 28.04.24)
3. Солов'янчик А. В. Аналіз чинників, що впливають на рівень конкурентоспроможності підприємств ринку туристичних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2015. Вип. 5. С. 130-133.
4. Ткаченко Т. І. Науково-інформаційний вісник Академії наук вищої освіти України. 2012. № 2(79). С.96-104.